

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Πώς τα Σχέδια Βελτίωσης θα αποτελέσουν πολύτιμο εργαλείο ανανέωσης μηχανημάτων

«**Χ**ωρίς τη βοήθεια των επιχειρήσεων του κλάδου, το ποσοστό απορροφητικότητας του συγκεκριμένου προγράμματος δεν θα ήταν ούτε το μισό» αναφέρει σε άρθρο του στη «Ν» ο πρόεδρος του Σύνδεσμος Εισαγωγών Αντιπροσώπων Μηχανημάτων Σάββας

Μπαλουκτσής, στο οποίο σκιαγραφεί τον τρόπο που λειτουργεί ο «μηχανισμός» στην εγχώρια αγορά αγροτικών μηχανημάτων, η σχέση εξάρτησης από τα κονδύλια του μέτρου για τα Σχέδια Βελτίωσης και επισημαίνει ποιες αλλαγές πρέπει να γίνουν στο μέλλον ώστε να επιτευχθεί ο στόχος του μέτρου που είναι ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας.

Μετά από αρκετά μεγάλη καθυστέρηση, βρισκόμαστε στη φάση της υλοποίησης των επενδυτικών προγραμμάτων που επιδοτούνται με κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης Π.Α.Α. 2014-2020. Η διάρκεια ισχύος της προγραμματικής περιόδου από μόνη της καταδεικνύει την καθυστέρηση που είχαμε για άλλη μια φορά στην αξιοποίηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Το μέτρο 4.1 γνωστό και ως πρόγραμμα Σχεδίων Βελτίωσης αναφέρεται στην επιδότηση της αγοράς γεωργικού και κτηνοτροφικού εξοπλισμού και μηχανημάτων, του εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων και της αναδιάρθρωσης των καλλιέργειών. Ο συνολικός προϋπολογισμός της δημόσιας δαπάνης ανέρχεται στα 600 εκατ. ευρώ, που αντιστοιχεί σε επενδύσεις περίπου 1,2 δισ. ευρώ, αν λάβουμε υπ' όψη ότι το μέσο ποσοστό επιδότησης

είναι 50%. Οι δικαιούχοι ανέρχονται σε 10.000 περίπου από ένα σύνολο αιτήσεων ένταξης 15.000 υποψηφίων. Η έναρξη της υλοποίησης του προγράμματος το 2020 οδήγησε σε μια εντυπωσιακή αύξηση της ζήτησης και στον υπερδιπλασιασμό του μεγέθους της αγοράς, η οποία τα τελευταία χρόνια είχε πέσει σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα. Οι ανάγκες για νέα μηχανήματα είναι μεγάλες και η καθυστέρηση στην υλοποίηση του προγράμματος τις διόγκωσε περαιτέρω. Η προσπάθεια πολιτικής εκμετάλλευσης, οι αδυναμίες του κρατικού μηχανισμού, οι αυστηροί όροι που θέτει η Κοινότητα, η περιορισμένη ρευστότητα των αγροτών και η επιφυλακτική στάση του τραπεζικού συστήματος, σε συνδυασμό με τις μεγάλες καθυστερήσεις, καθιστούν την υλοποίηση του προγράμματος των Σχεδίων Βελτίωσης ιδιαίτερα προβληματική.

Η προσπάθεια πολιτικής εκμετάλλευσης, οι αδυναμίες του κρατικού μηχανισμού, οι αυστηροί όροι που θέτει η Κοινότητα, η περιορισμένη ρευστότητα των αγροτών και η επιφυλακτική στάση του τραπεζικού συστήματος, σε συνδυασμό με τις μεγάλες καθυστερήσεις, καθιστούν την υλοποίηση του προγράμματος των Σχεδίων Βελτίωσης ιδιαίτερα προβληματική.

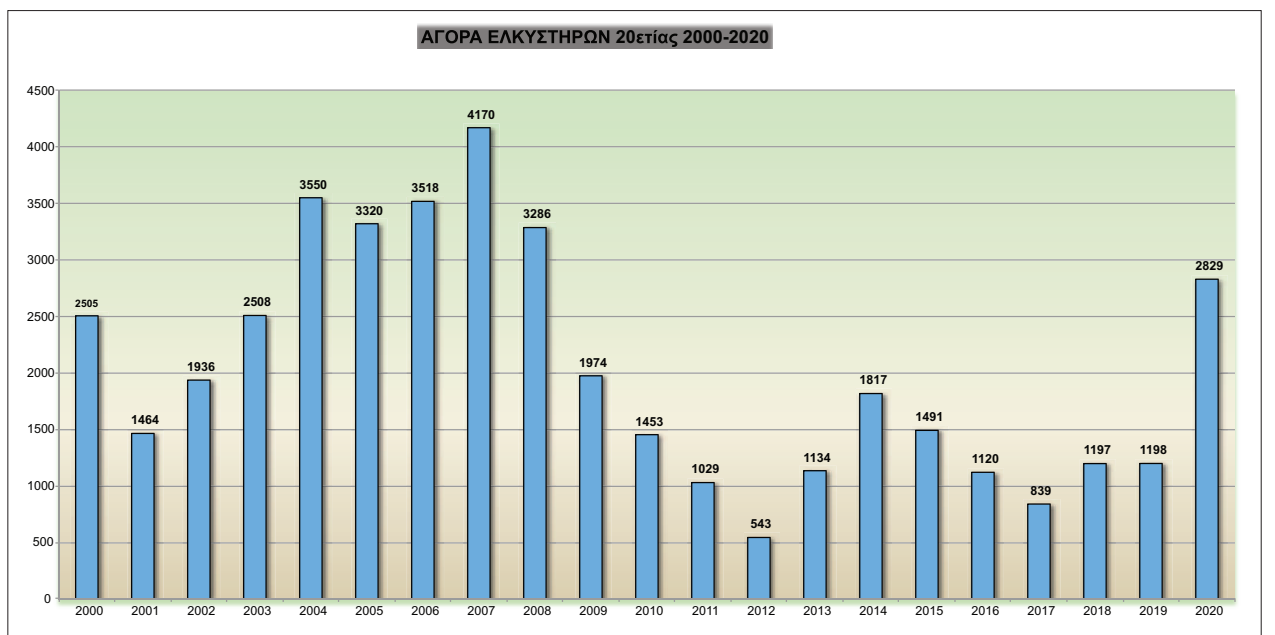
Η προσπάθεια πολιτικής εκμετάλλευσης, οι αδυναμίες του κρατικού μηχανισμού, οι αυστηροί όροι που θέτει η Κοινότητα, η περιορισμένη ρευστότητα των αγροτών και η επιφυλακτική στάση του τραπεζικού συστήματος, σε συνδυασμό με τις μεγάλες καθυστερήσεις, καθιστούν την υλοποίηση του προγράμματος των Σχεδίων Βελτίωσης ιδιαίτερα προβληματική.

Η προσπάθεια πολιτικής εκμετάλλευσης, οι αδυναμίες του κρατικού μηχανισμού, οι αυστηροί όροι που θέτει η Κοινότητα, η περιορισμένη ρευστότητα των αγροτών και η επιφυλακτική στάση του τραπεζικού συστήματος, σε συνδυασμό με τις μεγάλες καθυστερήσεις, καθιστούν την υλοποίηση του προγράμματος των Σχεδίων Βελτίωσης ιδιαίτερα προβληματική.

Στρέβλωση των κανόνων της αγοράς

Τα προβλήματα ξεκινούν από τον σχεδιασμό της εκάστοτε νέας ΚΑΠ και τη σπουδή ορισμένων φορέων να εξαγγελθούν πρόωρα την προκήρυξη του προγράμματος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το «πάγωμα» της αγοράς και την στρέβλωση της ζήτησης και των κανόνων της αγοράς.

Όλα τα παραπάνω συνήθως οδηγούν στην συσσώρευση πολλών υποψηφίων επενδυτών και σε ένα γιγάντιο αριθμό αιτήσεων, που είναι δύσκολο διαχειρίσιμο από μια ούτως ή άλλως υποστελεχωμένη Διαχειριστική Αρχή του ΥΠΑΑΤ, αλλά και τις αντίστοιχες-εξίσου υποστελεχωμένες- αρμόδιες υπηρεσίες των

Περιφερειών. Οι δυσκολίες και κατ' επέκταση οι καθυστερήσεις παρατηρούνται σε όλες της φάσεις του προγράμματος, από την προκήρυξη, την αξιολόγηση, την έγκριση, τον έλεγχο και μέχρι την εκταμίευση των επιδοτήσεων.

Οι επιχειρήσεις του κλάδου που είναι μέλη του ΣΕΑΜ υφίστανται τις επιπτώσεις όλων των παραπάνω παθογενειών και είναι υποχρεωμένες, χάριν της επιβίωσής τους, να βρίσκουν λύσεις σε κάθε δυσκολία: στην εξάλειψη όσο είναι δυνατόν της γραφειοκρατικής δομής του νομοθετικού πλαισίου, στην προετοιμασία των απαραίτητων δικαιολογητικών των δικαιούχων, στην εύρεση τρόπου χρηματοδότησης των επενδύσεων για λογαριασμό των επενδυτών, μέχρι και την παροχή εγγυοδοσίας για την τραπεζική τους δανειοδότηση, και την παρακολούθηση της εξέλιξης της αξιολόγησης και της υλοποίησης του προγράμματος. Δεν είναι υπερβολή να ειπωθεί ότι χωρίς τη βοήθεια των επιχειρήσεων του κλάδου, το ποσοστό απορροφητικότητας του συγκεκριμένου προγράμματος δεν θα ήταν ούτε το μισό.

Απορροφητικότητα, κατηγοριοποίηση, και συγκεκριμένα κριτήρια

Τα μελλοντικά προγράμματα Σχεδίων Βελτίωσης πρέπει να είναι διαφορετικά για να έχουμε υψηλή απορροφητικότητα αλλά και επίτευξη του στόχου τους που είναι ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας:

■ Πρέπει να είναι κατηγοριοποιημένα, ευέλικτα και κυλιόμενα, ούτως ώστε να είναι πιο εύκολη και γρήγορη η αξιολόγησή και η υλοποίησή τους. Πολλά μικρά και εύκολα υλοποιήσιμα προ-

γράμματα, και λίγες, μεγάλες, σύνθετες και υψηλού προϋπολογισμού επενδύσεις.

■ Πρέπει να υπάρχουν αυστηρά κριτήρια που θα στοχεύουν αποκλειστικά στον εκσυγχρονισμό των εκμεταλλεύσεων και την αύξηση της απόδοσής τους. Να σχεδιάζονται και να καλύπτουν τις ανάγκες αυτών για τους οποίους προορίζονται, τους αγρότες και όχι τους περιμετρικά εμπλεκόμενους επαγγελματικούς κλάδους.

■ Θα πρέπει να συνδέεται άμεσα η αξιολόγηση της βιωσιμότητας της επένδυσης με την δυνατότητα χρηματοδότησής της.

■ Πρέπει να υπάρχουν ειδικά κριτήρια και πρόσθετη μοριοδότηση σε επενδύσεις που στοχεύουν στην καινοτομία, στη γεωργία ακριβείας, στην ψηφιοποίηση των καλλιέργειών και στις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

■ Θα πρέπει να υπάρχουν κριτήρια και πρόσθετη μοριοδότηση στους επενδυτές που έχουν περάσει από ειδική εκπαίδευση ή πιστοποίηση στη χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών.

■ Να θεσπιστούν αυστηρά αλλά ρεαλιστικά κριτήρια για τον έλεγχο της κατανομής και αξιοποίησης των κονδυλίων ενίσχυσης.

Τα Σχέδια Βελτίωσης περιλαμβάνονται στον Β' πυλώνα των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης για περισσότερο από 20 χρόνια. Εύλογα επηρεάζουν τη ζήτηση στην αγορά των γεωργικών μηχανημάτων, περισσότερο και από αντικειμενικούς παράγοντες όπως είναι η εξέλιξη του όγκου της παραγωγής και των τιμών των προϊόντων. Τα στοιχεία δείχνουν ότι ο τρόπος με τον οποίο τα διαχειρίζεται η Πολιτεία, δεν βοηθάει ούτε την αναβάθμιση